

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası ən vacib prioritetlərdən biridir.

2022-ci ildən uğurla icra edilən “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı” çərçivəsində əsasən 4 hədəf göstərici qrupu - infrastruktur, iqtisadiyyatın yenidən qurulması, sosial inkişaf və ətraf mühitin tarazlı inkişafı üzrə işlər davam etdirilir.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) icraçı direktorunun müşaviri Təranə Salıfova bu barədə [AZƏRTAC](#)-a şərhində bildirib ki, əsasən infrastruktur qrupuna daxil olan göstəricilərə nəzər saldıqda, Dövlət Proqramı qəbul olunana kimi, 2020-2022-ci illərdə 57,6 min hektar ərazi minalardan təmizlənib. O vurğulayıb ki, proqram çərçivəsində 215 min hektar ərazinin təmizlənməsi əsas hədəf kimi qeyd olunub və 2024-cü ildə 62 min 23 hektar ərazinin təmizlənməsinə nail olunub. Hansı ki, ərazilərin minalardan təmizlənməsi infrastruktur layihələrinin icrasında əsas faktorlardan biri hesab edilir.

“Şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi davam etdirilir. Bunun nəticəsidir ki, 3 il ərzində 10 yaşayış məntəqəsi üzrə əhalinin geri qayıdışı həyata keçirilib. Artıq 10 mindən çox köçkün doğma torpağına qayıdıb və evlə təmin edilib. Bu gün azad edilmiş ərazilərimizdə ümumilikdə 30 minə yaxın insan yaşayır, həmçinin onların məşğulluğu təmin edilib. Həm dövlət, həm də digər sahələrdə vətəndaşlar işlə təmin ediləblər. İnfrastruktur qrupunun əsas hədəflərindən biri də azad edilmiş ərazilərdə hamı üçün əlçatan, etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infraquruluşlarla (yol, rabitə, su, qaz, elektrik, istilik və s.) təminatın həyata keçirilməsi və yenidən qurulmasıdır”, - deyə mərkəzin icraçı direktorunun müşaviri qeyd edib.

Təranə Salıfovanın sözlərinə görə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri ilə diqqət çəkir: “Təsadüfi deyil ki, Prezidentin işğaldan azad olunan ərazilər və yaşayış sahələri ilə bağlı müəyyənləşdirdiyi iqtisadi inkişaf kursunda həmin iqtisadi ərazilərin yaşıl enerji zonasına çevrilməsi əsas istiqamətlərdən biri hesab olunur. Azad olunmuş ərazilərdə 4 min meqavatdan artıq günəş, 500 meqavatadək külək enerjisi potensialı mövcuddur. 2024-cü il ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə 32 su elektrik stansiyasında 550 milyon kilovat-saatadək yaşıl enerji istehsal olunub. Bununla yanaşı, azad edilən ərazilərdə 4 il ərzində 270 meqavat gücündə 30-dan çox su elektrik stansiyası istismara verilib. Yalnız 2024-cü il ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə Prezidentin iştirakı ilə 7 su elektrik stansiyasının açılışı olub. Eyni zamanda, “Xudafərin” hidroqovşağının istismara verilməsi və “Qız Qalası” hidroqovşağının açılış mərasimi keçirilib. Həmçinin ötən il Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisində yol infrastrukturunun, Ağdam şəhərinin daxili yollarının, Xudafərin-Qubadlı-Laçın, Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa, Horadiz-Cəbrayıl-Zəngilan-Ağbənd, Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu və Şuşa-Laçın avtomobil yollarının tikintisi istiqamətində işlər davam etdirilib. 60 kilometrədən çox tunellər, körpülər inşa edilir, dəmir yolları çəkilir”.

Dövlət Proqramının əsas istiqamətlərindən birinin də ərazilərin iqtisadiyyatının yerli və xarici dəyər zəncirinə inteqrasiyası olduğunu vurğulayan Təranə Salıfova qeyd edib ki,

artıq bu ərazilərdə 2 sənaye parkı fəaliyyət göstərir: “Ağdam Sənaye Parkı Sumqayıt Kimya Sənaye Parkından sonra yaradılmış ikinci böyük sənaye parkıdır. Hansı ki, Cənubi Qafqazda ilk beşliyə daxildir. Ağdam Sənaye Parkında 29 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik, 4 sahibkara isə qeyri-rezidentlik statusu verilib, 9 müəssisə fəaliyyət göstərir və xaricə məhsul ixrac edilir”.

Tərənə Salıfova əlavə edib ki, ümumilikdə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda yüksək temp və keyfiyyətlə bərpa işləri həyata keçirilir. Bu isə ilk növbədə güclü düşünülmüş siyasət, daha sonra maliyyə resursları və peşəkar kadr potensialı hesabınadır.

“Prezidentin yerli televiziya kanallarına müsahibəsində də qeyd etdiyi kimi, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun nümunəvi vahid Baş planı ölkəmizin digər bölgələrinə də tətbiq ediləcək. Bu isə yalnız infrastruktur baxımından deyil, həm idarəetmə, həm də yaşıl enerji layihələrinin bütün ölkəni əhatə etməsi baxımından faydalı olacaq”, - deyə o bildirib.